

no rešili. — Vse svoje telesne in duševne sile so žrtvovali domovini. Ali naj na starost med ubožnimi najubožnejši stradajo?

—r— **Ustanovni zavod za gluhaneme v Ljubljani.** C. kr. deželna vlada razglašuje: Na ustanovnem zavodu za gluhaneme v Ljubljani se bodo, ako razmere to dopustijo, s pričetkom šolskega leta 1915/6 nanovo sprejemali gluhanemi šoloobvezni otroci na prošnjo roditeljev ali njih namestnikov. — Pogoji za prijeto k pouku, oziroma za sprejem v zavod so: 1. Gluhonemost ali takšna stopnja naglušnosti, da se dotičnik s poslušom ne more naučiti glasovnega jezika; 2. izpolnjeno 7. in ne še prekoračeno 12. leto življenja in 3. primerna telesna zmožnost in sposobnost za izobraževanje. — Od sprejetja so brezpogojno izključeni bebasti, slaboumni in božjastni otroci kakor tudi otroci, ki imajo nalezljive bolezni in druge telesne hibe. Ravnotako se ne morejo sprejeti otroci, katerih govorila niso zmožna pričuti se glasovnega jezika, ki so v veliki meri kratkovidni ali daljnovidni in ki močijo posteljati. — Sposobnost za izobraževanje se dokaže s posebno preizkušnjo, ki jo je prebiti v zavodu; dan in ura te preizkušnje se razglasita ob svojem času. — Gojenci morajo v dobi svojega izobraževanja v zavodu dobiti stanovanje in hrano proti plačilu letnega zneska 300 K. — Ako se ubožstvo dokaže, se preskrbovalni stroški lahko znižajo ali popolnoma spregledajo. — Znotranji gojenci dobe vso preskrbo v zavodu; vendar jih morajo tisti, ki so jih dolžni preživljati, preskrbeti s predpisano vrhno obleko in s potrebnim perilom. Znotranji gojenci morajo, in sicer tudi kadar se preskrbovalni stroški znižajo ali spregledajo, v zavod sledeča oblačila v dobrem stanu in zaznamovana s seboj prinesiti, in sicer dečki: 2 zgornji obleki, klobuk in zimsko suknjo, dvoje čevljev, 6 srajc, 6 spodnjih hlač, 6 parov nogavic, 6 žepnih robcev in dežnik; deklice: 2 zgornji obleki, klobuk ali ruto in zimsko jopico, dvoje čevljev, 6 srajc, 6 spodnjih kril, 6 hlač, 3 napsne jopice, 3 predpasnike, 6 parov nogavic, 6 žepnih robcev in dežnik. — Prošnje za prijeto k pouku, oziroma za sprejem znotrajnih gojencev v zavod, je do 20. junija 1915. l. lagati pri vodstvu ustanovnega zavoda za gluhaneme v Ljubljani. — Prošnje je opremiti z nastopnimi listinami: a) z rojstnim listom, b) z izpričevalom o cepljenih kozah, c) z zdravniškim izpričevalom o gluhanemosti z napovedjo, kako je ta nastala, in o telesni zmožnosti, č) z domovinskim listom, d) s šolskimi naznanili, če jih ima dotičnik. — Kadar se prosi, da bi se dotičnik sprejel za znotranjega gojenca, je priložiti vrhutega izkaz o imetju ali pa zavezo pismo, da bo plačeval po 300 kron preskrbovalnih stroškov na leto ali pa v zakoniti obliki napravljeno ubožno izpričevalo. — Pristavlja se še, da se prošnje, ki bi dospete po 20. juniju t. l. in ki bi se ne vložile predpisanim potom, to je pri vodstvu ustanovnega zavoda za gluhaneme ali ki bi bile pomanjkljivo opremljene, ne bodo uvaževale.

—r— **Okrajnih učiteljskih konferenc v šolskem letu 1914/15 ne bo.** Tako je odločil c. kr. deželni šolski svet, pooblaščen od naučnega ministrstva. Ker je mnogo učiteljev vpoklicanih in ker ne bo dobiti zaradi pomanjkanja primernih zborovalnih prostorov, je redno zborovanje okrajnih šolskih konferenc v večini okrajev onemogočeno, zato te skupščine v tekočem šolskem letu odpadejo.

—r— **Draginjska podpora učiteljstvu.** Deželni odbor je na svoji sobotni seji sklenil, da se prizna vsemu ljudskošol. in meščanskošolskemu učiteljstvu enkratna draginjska podpora v sledeči zmeri: Provizorični učitelji in učiteljice dobe po 60 kron, definitivni pa po 80 K; vrhutega dobi vsak učitelj oziroma učiteljica za vsakega nepreskrbljenega otroka do 18. leta po 15 kron. — Samci, ki so vpoklicani v vojno službo, so od podpore izključeni, rodovine oženjenih vpoklicanih učiteljev pa dobe polno podporo. Z izplačevanjem se mora takoj začeti. — Finančni efekt tega sklepa deželnega odbora bo znašal okroglo 100.000 kron. Ker je dežela zaradi zakasnitve že sklenjene regulacije učiteljskih plač od pričetka vojne prihranila že blizu pol milijona kron, je upravičeno upanje, da se vsega priznanja vredni sklep deželnega odbora po primernem času obnovi.

—r— **O umrlem tovarišu Janku Pianeckem** piše »Sava«: Umril je v Škofji Loki učitelj na tamkajšnji deški ljudski šoli gospod Janko Pianek. V veličastnem izprevedu so ga spremili k zadnjemu počitku dne 3. t. m. Tovariši so mu ob grobu zapeli ganljive žalostinke. Pokojnik se je rodil 1866. leta v Kozarščah pri Lo-

žu, pohajal gimnazijo v Ljubljani, dovršil ondi učiteljske in deloval kot učitelj v nekdanjem Waldherrjevem zavodu v Ljubljani, v Radovljici, v gluhonemnici v Ljubljani, kot učitelj-voditelj v Sori in nazadnje kot učitelj v Škofji Loki. Pianek je bil jako izobražen mož: spreten risar, nadarjen pevec in glasbenik, vnet sadje-rejec. Iz lastnega veselja se je dovršeno naučil francoščine. V Škofji Loki se je po njegovem prizadevanju osnovala mestna godba. Blagi pokojnik naj počiva v miru v ljubi zemlji slovenski!

—r— **Volilo barona Schwegla kranjski deželi.** Pokojni baron Schwegel je volil kranjskemu deželnemu muzeju »Rudolfinum« svojo zbirko slik, orientalskih preprog, orožja in umetnin in še posebe dragoceno numismatično zbirko — vse to po izbiri gospe vdove in pod pogojem, da pridejo vse imenovane dragocene zbirke v last in posest deželnega muzeja stovrap po njeni smrti. Hraniti se bo moralo vse v posebnem prostoru; za prireditev takega prostora je volil pokojnik še posebe 10.000 kron. — Za slučaj, da bi gospa vdova izročila muzeju tudi pokojnikove lastnoročne zapiske in druge spise, je uporaba teh v literarne svrhe dovoljena stovrap po preteku petdesetih let od pokojnikove smrti.

—r— **Iz Idrije nam pišejo.** Za c. in kr. bosn.-herc. črnovojni delavski oddelek, ki je sedaj nastanjen v Idriji in šteje 245 mož, so nabrale učiteljice tukajšnje dekliske šole 262 srajc, 161 parov hlač, 58 parov onuč in 12 parov nogavic. Mnogim srajcam in hlačam je bilo treba popravila, ki so ga tudi učiteljice preskrbele deloma same, deloma sta jim pri tem pomagali g. Marija Pelhanova in gdč. Franja Vidmarjeva. — Kar je bilo premalo trdnega za delavca, se je poslalo ubožcem v hiralnico sv. Antona v Spodnji Idriji, oziroma se bo še odposlalo vojakom ranjencem. — Vsa čast požrtvovalnim kolegijam!

—r— **Umril je na Sinji gorici pri Vrhniki** odtoniti posestnik Mihael Šemerl. Rajnik je bil izredno delaven na gospodarskem polju. Bil je član, odbornik in soustanovnik obč. hranilnice na Vrhniki, odbornik krajnega šolskega sveta v Blatni Brezovici in občinski odbornik na Vrhniki. Za napredek šole je bil jako vnet.

—r— **Iz ruskega ujetništva** se je oglašil učitelj v Ribnici na Dolenjskem, tovariš Viktor Grčar, ki se nahaja v mestu Ashabad ob perzijski meji. Piše, da se mu godi dobro, da je zdrav in zadovoljen. Dopisnica je potrebovala na Kranjsko skoro dva meseca.

—r— **Zaročil se je Hinko Zupančič,** davčni asistent v Derventu, z Justo Kmetovo, učiteljico v Šturijah pri Ajdovščini. Bilo srečno!

—r— **O štedenju z živili in o prehranjevanju s koruzo** je predaval v nedeljo, dne 2. maja, v Trnovem na Notranjskem nadučitelj Rudolf Horvat ob številni udeležbi in velikem zanimanju mož in žen.

—r— **Ekskurendno šolo na Veliki Bukovici** opravlja po odhodu učitelja F. Lampreta nadučitelj R. Horvat iz Trnovega.

—r— **Znamenje časa.** Potom inserata v »Slovenskem Narodu« (št. 102 z dne 6. t. m.) išče učiteljica primerne službe.

—r— **Imenovanja v šolski službi.** Okrajni šolski nadzornik Anton Majer v Ljubljani je vpoklican v službovanje k deželnemu šolskemu svetu. — Na njegovo mesto pride v Ljubljano nadučitelj in začasni okrajni šolski nadzornik v Novem mestu Fran Lavtižar. V Novo mesto pa pride kot začasni okrajni šolski nadzornik nadučitelj Janko Grad iz Most pri Ljubljani.

—r— **Ljudska šola v Toplicah na Dolenjskem** je odposlala »Rdečemu križu« v gotovini 63 K 2 h, 1381 kg sadja, 24 kg robidnega lista, 21 snežnih čepic, 19 parov celih rokavic, 3 pare pol rokavic, 9 parov zapestnikov, 5 parov dokolenic, 40 parov nogavic, 83 parov krp, 600 parov papirnih podplatov in 94:5 kg raznih starih kovin. Tovariš Davorin Matko pomaga v pisarni »Rdečega križa«, je član žetvene komisije in kolonski poveljniki gasilnega društva za prevažanje bolnih in ranjenih vojakov s kolodvora in nazaj. — Tako tudi ta šola pod požrtvovalnim vodstvom svojega vrlega nadučitelja v polni meri izvršuje človekoljubno in patriotsko delo.

—r— **Iz Metlike nam pišejo:** Dne 12. t. m. je bil pozvan k nastopu vojaške službe tukajšnji 40letni učitelj Konrad Barlé, ki je oče peterih še nepreskrbljenih otrok. Težka ločitev je bila to za njega. Njegov oče, vpokojen učitelj, ima zdaj peto sinov v vojni. Eden, nadporočnik, je bil že dvakrat ranjen in dvakrat odlikovan, in sicer s »signum laudis« in voja-

škim zaslužnim križcem z vojno dekoracijo. Drugi, rezervni nadporočnik, je po petmesecnem boju tako opešal, da ni več za vojno službo; prideljen je kot sodnik k vojnemu sodišču. Tretji, poročnik, je smrtno nevarno ranjen. Četrti, četovodja, je obolet in si nakopal trajno telesno napako. Po odhodu Barletovem je zdaj ostal na štirirazrednici z dvema vzporednicama edini možki, nadučitelj V. Burnik. Na dejamo se, da nam deželni šolski svet pošlje kakega učitelja, ker nam od pričetka šolskega leta že nedostaje enega učitelja; učitelj Morela je bil namreč odpoklican takoj ob pričetku vojne pod orožje.

—r— **Društvo »Narodna Šola«** je »Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice« podarila za leto 1914. K 100 podpore. Za ta velikodušni dar se izreka tem potem najiskrenejša zahvala.

Štajerske vesti.

FRANC WINKLER.

V Slovenjem Gradcu, v svojem rojstnem kraju, je dne 11. t. m. umrl tovariš Franc Winkler, učitelj v Konjicah, star šele 28 let. — Bodi tovarišu, ki je moral tako mlad zapustiti to solzno dolino, ohranjen ljub spomin!

—š— **Zaročil se je gospod Ph. Mr. Fedor Gradišnik,** sin tovariša Armina Gradišnika, z gospodično Štefi Kukmanovo. Iskreno čestitamo!

—š— **Št. Juri ob Južni železnici.** Poročajo nam: Mnogim znancem in prijateljem Julčeta Sevnika, učitelja v Dramljah, naznanjamo, da smo dobili obvestilo potom avstrijskega centralnega urada za vojne ujetnike, da je ujet in bolan v Bobrowu, gubernija Voronež na Vel. Ruskem. Ker je bil naš Julče pred ujetništvom že ves prehlajen in ozebljen, posebno na nogah, ubožec trpi sedaj najbrže na posledicah. Upajmo, da se nam kmalu vrne čil in zdrav.

—š— **Izpit učne usposobljenosti** so pred c. kr. izpraševalno komisijo v Mariboru v letošnjem pomladanskem roku prebili naslednji slovenski učitelji in učiteljice: a) za meščanske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom: Ludvik Ivanjšič, stalni učitelj v Sv. Juriju ob Ščavnici, in Josip Steinberger, učiteljski suplent v Poljčanah, oba za II. skupino, ter Irma Scheligo, stalna učiteljica v Sv. Rupertu v Slov. goricah, za I. skupino; b) za obč. ljudske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom: Anton Fünk, provizorični učitelj pri Sv. Stefanu, Santa Gustinova, suplentinja v Središču, Alojzij Hofbauer, začasni učitelj v Dolu, Ivana Poličeva, začasna učiteljica pri Sv. Marku, Josip Puhr, začasni učitelj pri Sv. Marku, Rudolf Rakusa, provizorični učitelj pri Sv. Lenartu p. Vel. Nedelji, Ivana Samoborova, suplentinja pri Sv. Benediktu v Slov. goricah, Marija Teuščeva, začasna učiteljica pri Sv. Andreju-Leskovec; c) s slovenskim učnim jezikom: Filomena Trutschlova, začasna učiteljica pri Sv. Andreju-Leskovec; d) dopolnilni izpit za obč. ljudske šole z nemškim učnim jezikom: Amalija Soršakova, suplentinja v Makolah.

—š— **Šole v Gradcu zaprte.** Graška »Tagespost« piše: 11. t. m. so zaprli razen Elizabetne šole v Gradcu vse ljudske in meščanske šole. Zapreti nameravajo tudi skoraj vse zasebne šole. Koliko časa ostanejo šole zaprte, se danes še ne ve. Šole porabijo za vojaške namene.

—š— **Iz ruskega ujetništva** se je oglašil tov. R. Zupanek, učitelj v Novi cerkvi pri Celju. Zadnje njegovo poročilo z bojišča je bilo datirano 16. decembra 1914. Bil je na sv. večer zdrav ujet. Nahaja se v mestu Kaahka gubernija Srednja Azija. — Po petih dolgih mesecih je zopet pošljalo solnce zapuščeni ženi in malima sinoma. To v tolažbo onim, ki nestrpnno pričakujejo poročil svojih dragih.

—š— **Več deželnih prostih mest** je razpisanih na deželni vinorejski in sadje-rejski šoli v Mariboru. Prošnje do 15. julija pod običajnimi pogoji.

—š— **Gospodinjstvo šole** v Sv. Jurju ob Južni železnici na Štajerskem prično v kratkem zidati. Posloje bo stalo 80.000 kron. Stroške nosi poljedelsko ministrstvo.

—š— **Umril je v Kranju** pred kratkim obč. spoštovani gospod cesarski svetnik Anton Orehek, bivši davčni nadpravitelj ravnotam. — Njegovi hčeri, naši tovarišici učiteljici Slavici Orehkovi pri Sv. Juriju v štaj. Slovenskih goricah naše sožalje!

—š— **Žetvene komisije na Štajerskem.** Glasom naredbe c. kr. štajerske namestnišne se morajo poslati žetvenim

Komisarjem sezname članov za žetvene komisije, ki se imajo sestaviti v vsaki vasi. C. kr. vinarski nadzornik Franc Matjašič kot žetveni komisar še od mnogih občin svojega delokroga takih seznamov ni dobil; naj se mu čimprej dopošljejo!

Goriške vesti.

IVAN KRAŠEVEC.

V nedeljo preteklega tedna proti večeru je umrl v Gorici tovariš Ivan Kraševc, učitelj na slovenski mestni šoli Podturnom, star okoli 55 let. Pokojni Kraševc, ki je bil doma iz Medane v Brdih, je služboval na več krajih, največ časa v Biljah pri Gorici, odkoder je prišel v Gorico na slovensko šolo v Ajševici in potem v Podturen. Kraševc je poučeval v Gorici tudi kaznjence. Pokojnik je bil dober učitelj, človek tihega, mirnega značaja. Zapušča vdovo in 5 otrok; eden je sedaj kot enoletni prostovoljec v vojni službi, jurist, ena hčerka je učiteljica. Kraševc je trpel dalje časa na obistni bolezni, ki ga je končno spravila na mrtvaški oder. Naj počiva v miru dobri, blagi tovariš Kraševc, razžaloščeni družini pa naše iskreno sožalje!

JOŠKO ŠTANTA.

V Medjavasi, kjer je ekspoziura enorazrednice v Devinu, je umrl dne 4. t. m. na pljučnici v 28. letu svoje starosti tovariš Joško Štanta, učitelj na tamkajšnji šoli. Pogreb se je vršil 6. t. m. v St. Ivan pri Devinu. Pokojnik zapušča vdovo in troje sirot. Naj v miru počiva, preostalim pa naše iskreno sožalje!

FERDINAND SIMČIČ.

Dne 3. t. m. je umrl v goriški bolnišnici po dolgem in mučnem trpljenju tovariš Ferdinand Simčič, nadučitelj v Biljani v zapadni Brdih. Star je bil šele 46 let, bolehal je že več časa. Pokojnik zapušča razžaloščeno vdovo in dva otroka. Pogreb se je vršil dne 5. t. m. ob 7. uri jutraj ob jako številni udeležbi šolskih oblasti in mnogobrojnih pokojnikovih čestilcev na domače pokopališče v Biljani. Pokojniku, ki je bil izvrsten in odličan vzgojevalec naše mladine, naj bo pokoj sladak, preostalim pa naše iskreno sožalje!

—g— **Prof. Ferdinand Seidl** je pri svojem odhodu iz Gorice podaril c. kr. moškemu učiteljsku v Gorici, ki mu je bil za svojega tukajšnjega bivanja vedno prijateljski naklonjen, množno učil in knjig (med drugim dragoceno zbirko kristalov, dva geološka zemljevida, 1 higrometer itd.). Za to vedežno darilo mu bodi na tem mestu izrečena iskrena zahvala.

—g— **C. kr. okrajni šolski svet v Gorici** razglašuje: »Patriotsko nabiranje kovin za vojno se nadaljuje še par tednov. Kdor je v položaju, da bi lahko pogrešal kak predmet iz onih kovin, ki jih potrebuje vojna uprava, naj ga izvoli izročiti tamošnjemu županstvu, ki odpošlje potem ves nabrani material na pristojno mesto. Darovalec bi ne vršil samo patriotske dolžnosti, ker bi pomagal vojni upravi, da premaga težave glede vojnih pripomočkov, ampak bi storil obenem tudi dobro delo, ker bi pomagal olajšati usodo v vojni onemoglim vojakom invalidom, ki jim pripade skupiček za nabrane kovine«.

—g— **Goriški deželni odbor.** Deželni poglavar dr. Franko se je odpovedal mestu deželnega odbornika. Izvoljen je bil

Če gospodinja ne ve, katero primes naj vzame k zrnati kavi, naj poskusi Kathreinerjevo Kneippevosladno kavo.

Popolnoma bo zadovoljna.

Tri potiski je paziti, pratin, na predpis za kuhanje. Dobi se povsod. Kdor hoče naj natančnejšega štati o tej kavini piti, naj pote Kathreinerjevim tvornicam za sladno kavo d. dr., Dunaj 1., Annagasse 11. 8.